

Participatieraad gemeente Haarlem
T.a.v. dhr. A. Jurjus

Ons kenmerk MO/2021/120228
Datum 2 maart 2021
Afdeling Maatschappelijke Ondersteuning
Contact E. van Wijk-Kraaij
Telefoon 023-511 3604
E-mail evanwijk@haarlem.nl
Bijlage(n) Rapportage Wvvgz 2020

Onderwerp: reactie op advies over de Wet verplichte GGZ 2020

Geachte leden van de Participatieraad Haarlem,

Het college heeft op 19 februari 2021 een brief van u ontvangen (2021/0120224), waarin u advies geeft over de 'Wet verplichte GGZ 2020'. Allereerst wil het college u bedanken voor uw advies en uw vragen.

In de bijlage vindt u de rapportage over de Wet verplichte GGZ (Wvvgz) 2020 in Haarlem. Een aantal van uw vragen worden ook in deze rapportage toegelicht.

Hieronder zullen we uw vragen beantwoorden:

1. Gezien de goede samenwerking binnen de veiligheidsregio in 2020, is besloten om geen regiocoördinator voor 2021 te benoemen. De structurele taken worden nu tussen de gemeentes onderling verdeeld. De participatieraad vraagt zich af of het hiervoor niet té vroeg is. Kan de uitvoering op dit moment wel zonder de aansturing door een regiocoördinator? Om een goede uitvoering van de crisismaatregel te blijven continueren moeten de taken tussen de gemeentes helder en transparant zijn belegd. De participatieraad wil graag over de borging van de uitvoering van deze taken, geïnformeerd worden.

Het klopt dat er met ingang van 2021 geen regiocoördinator meer is voor de Wvvgz. De reden daarvoor is dat in 2019 en 2020 de regiocoördinator vooral de taak had om de Wvvgz gezamenlijk voor te bereiden en processen in te richten. Er is nimmer sprake geweest van regionale aansturing. De werkprocessen processen zijn nu ingericht en werken naar behoren. De ketenpartners weten elkaar te vinden voor vragen of knelpunten. Veel taken die de regiocoördinator in de voorgaande jaren deed doen de gemeenten nu samen of zijn heel concreet bij een gemeente of een persoon belegd. Er is een goedlopend regionaal ambtelijk afstemmingsoverleg dat bewaakt dat de afspraken ook nageleefd blijven worden. Daarom is de functie van regiocoördinator niet meer nodig.

Over de structurele taken zijn heldere afspraken gemaakt door de gemeenten van Kennemerland onderling: Het accounthouderschap van de GGD voor de Wvvgz-taken is de verantwoordelijkheid van alle gemeenten op vergelijkbare wijze als dat is geregeld rond de andere GGD taken. Daarnaast is er

een wettelijk verplicht periodiek overleg waaraan gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer en Velsen deelnemen. Deze gemeenten vertegenwoordigen ook de andere gemeenten van Kennemerland in dat overleg. Een beleidsondersteuner van gemeente Haarlem organiseert en notuleert het overleg. Een medewerker van gemeente Haarlem blijft aanspreekpunt voor landelijke partijen zoals de VNG en VWS en voor ketenpartners als het gaat om regionale vraagstukken in Kennemerland. Zoals eerder al is aangegeven is een regionaal ambtelijk afstemmingsoverleg over de Wvggz dat benut wordt om over de structurele taken en eventuele nieuwe vragen met elkaar af te stemmen.

2. In Haarlem zijn er 250 crisismaatregelen opgelegd, in hoeveel gevallen heeft dit geleid tot gedwongen zorg aan huis en/of een gedwongen opname?

Dit hebben we in 2020 niet specifiek gemonitord. Wel is landelijk en in onze regio bekend dat er verplichte zorg bijna nooit thuis wordt ingezet. De GGZ-instellingen van Kennemerland geven als reden hiervoor dat het lastig is om de veiligheid van de betrokkene en diens omgeving in de thuissituatie te garanderen. Daarom worden verreweg de meeste mensen met een crisismaatregel opgenomen. De burgemeester van Haarlem herkent dit beeld ook.

3. In voorgaande jaren was er sprake van een stijgende lijn van gedwongen opnames van Haarlemmers. Heeft deze trend zich met de nieuwe wet in 2020 voortgezet?

Dat is niet te zeggen op basis van alleen onze gegevens. De burgemeester geeft alleen crisismaatregelen af en geen zorgmachtigingen. Zorgmachtigingen worden door de rechter afgegeven. Over de gegevens van de rechtbank beschikken we niet en deze gegevens zullen alleen gepubliceerd worden op het niveau van de politie-eenheid (Noord-Holland Noord, Zaanstreek Waterland en Kennemerland). Deze gegevens worden gepubliceerd in de landelijke monitor over de Wvggz die in maart 2021 verschijnt.

In 2020 zijn er door de burgemeester van Haarlem 78 crisismaatregelen opgelegd op grond van de Wvggz aan Haarlemmers en 10 'In Bewaring Stellingen' op grond van de Wet Zorg en Dwang. In totaal zijn er dus 88 maatregelen opgelegd aan Haarlemmers in 2020. Ten opzichte van 2019 is er daarmee geen sprake van een stijging. In dat jaar werden er namelijk 92 maatregelen opgelegd aan Haarlemmers.

Er is wel een stijging te zien in het aantal mensen dat een maatregel opgelegd heeft gekregen door de burgemeester van Haarlem. Dat is te zien in grafiek 4 van de rapportage. Voor de crisismaatregelen heeft Haarlem ook een regiofunctie. Er worden veel maatregelen afgegeven voor mensen die niet uit Haarlem zelf komen (grafiek 3).

4. Door COVID-19 is een heldere nulmeting van de nieuwe crisismaatregel niet mogelijk. Is al enigszins duidelijk welke invloed COVID-19 heeft op het aantal opgelegde crisismaatregelen?

Op pagina 5 van de rapportage geven we aan dat we denken dat een gedeelte van de toename van het aantal maatregelen dat is afgegeven in Haarlem te maken heeft met de opening van de beoordelingslocatie in Haarlem. Deze locatie is op 1 januari 2020 geopend bij GGZ inGeest en daardoor worden er meer mensen uit de regio beoordeeld in Haarlem. Daarnaast geven de GGZ-instellingen aan dat ze mensen sinds maart 2020 sneller naar deze locatie brengen voor een beoordeling omdat een beoordeling daar 'coronaproof' kan plaatsvinden. Het kan dus zijn dat er door de coronamaatregelen meer mensen in Haarlem een crisismaatregel opgelegd gekregen hebben maar het kan ook zijn dat de toename te maken heeft met de opening van de locatie zelf. Dat is nu niet te zeggen. Er zijn (nog) geen signalen dat COVID-19 ook op een andere manier van invloed is op de crisismaatregelen.

5. Is er informatie beschikbaar over welke ondersteuning er is geweest voor de psychisch kwetsbaren en hun familieleden en hoe dit is verlopen? Wie waren hier bij betrokken?

Nee, het is nog niet precies bekend welke ondersteuning er is ingezet en deze informatie is ook niet op het niveau van gemeente Haarlem zelf beschikbaar. Algemene informatie over de ondersteuning die wordt ingezet komt terug in de jaarverslagen over 2020 van de stichting Patiëntvertrouwenspersonen (PVP) en de stichting Familievertrouwenspersonen (FVP). Die jaarverslagen moeten echter nog gepubliceerd worden. Naar verwachting staan deze verslagen in mei 2021 op de websites van beide stichtingen: www.pvp.nl/wvggz en www.lsfvp.nl. Wel kan er in het algemeen worden aangegeven dat de PVP patiënten ondersteunt bij allerlei vragen. Ze ondersteunen bij verplichte zorg trajecten zoals de crisismaatregel of de zorgmachtiging maar ook op locaties waar vrijwillige zorg wordt geboden, mits deze locaties zijn opgenomen in het 'Wvggz-register'. Hetzelfde geldt voor de FVP. Die richten zich op het steunen van de familie.

6. Zijn er al cijfers over de inzet van de patiënt- en/of familievertrouwenspersoon?

Nee, deze cijfers zijn nog niet beschikbaar en worden niet gepubliceerd op het niveau van gemeente Haarlem maar op regionaal of landelijk niveau. Deze cijfers zullen terugkomen in de jaarverslagen van de PVP en de FVP (zie ook het antwoord op vraag 5).

7. Zijn er over 2020 cijfers bekend over zelfdoding in Haarlem?

Door het CBS worden elk jaar in de zomer de suïcidecijfers gepubliceerd van het daaraan voorafgaande jaar. De suïcidecijfers van 2020 worden dus in de zomer van 2021 gepubliceerd op de website van het CBS. De cijfers over het jaar 2019 zijn wel bekend en staan in de tabel hieronder.

Haarlem	2019
Aantal suicides	
Mannen en vrouwen alle leeftijden	27
Mannen alle leeftijden	16
Vrouwen alle leeftijden	11
Mannen en vrouwen 0-50 jr	11
Mannen 0-50 jr	6
Vrouwen 0-50 jr	5

Recentelijk heeft stichting 113 de cijfers over 2020 geanalyseerd om te zien of COVID-19 van invloed is geweest op de suïcidecijfers. Uit de eerste analyse¹ blijkt dat dit niet het geval is.

8. In juni 2018 is de voortgangsrapportage verschenen over het "Actieprogramma Verbetering aanpak rond mensen met verward gedrag". In deze rapportage wordt aangegeven dat onderdelen van de aanpak structureel geborgd zullen worden in de plannen voor het Sociale Domein. Onze vraag is welke onderdelen dit betreft en op welke wijze de aanpak voor mensen met verward gedrag zal worden geborgd in de Sociale Basis 2021 (voorheen Sociaal Domein)?

Het doel van de Sociale Basis 2021 'gewoon in de wijk' is om wijkgerichte ondersteuning te stimuleren die laagdrempelig beschikbaar is voor alle inwoners. Preventie en vroegsignalering zijn hier ook een onderdeel van evenals acceptatie en inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Andere onderdelen van de aanpak mensen met verward gedrag zijn geborgd in het Uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel.

In het verlengde hiervan nog een laatste vraag: de Wvvgz heeft nieuwe inzichten en ervaringen opgeleverd, worden deze in de nieuwe Sociale Basis ook meegenomen?

De Wvvgz heeft geen hele nieuwe inzichten gebracht over de zorg- en ondersteuningsbehoefte van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Wat er nodig is voor mensen die met de Wvvgz te maken krijgen is uitgebreid omschreven in het 'Actieprogramma verbetering aanpak mensen met verward gedrag' en in het Beleidskader- en het Uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel en dat is nu nog steeds van toepassing. Het verwervingsproces Gewoon in de wijk 'start binnenkort. Zoals u in de opinienota Gewoon in de wijk heeft kunnen lezen richten wij ons hierbij nadrukkelijk ook op de ondersteuningsbehoefte van mensen met een psychische kwetsbaarheid.

¹ De analyse is te vinden op de website van 113: <https://www.113.nl/suicides-sinds-de-start-van-de-coronacrisis-nederland>

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

mr. C.M. Lenstra

drs. J. Wienen